

*А.М. Карюк, к.т.н., доц.,
Ю.М. Белей, студентка 3-го курсу
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Виконано аналіз правил ліцензування діяльності у сфері землеустрою, розглянуто ліцензійні умови провадження господарської діяльності, вимоги до ліцензіатів, які провадять роботи із землеустрою.

Ключові слова: ліцензія, кваліфікаційний сертифікат, порядок отримання.

Вступ. Проведення земельної реформи обумовило виконання значного обсягу робіт із землеустрою, більшість із видів яких було новими. До них зокрема відносяться: формування земель резервного фонду та земель запасу; організація території рад і встановлення меж населених пунктів; розробка проектів роздержавлення та приватизація земель із видачею відповідних правовстановлюючих документів; надання земель новим агроформуванням; розпаювання земель із видачею сертифікатів; розробка витягів з державного земельного кадастру; розробка схем поділу земель на земельні частки (паї).

Нині в Україні бурхливо розвивається сфера підприємницьких відносин. Важлива для суспільства господарська діяльність потребує не лише чіткої правової регламентації, а й охорони та регулювання для забезпечення належних і сприятливих умов для її здійснення та розвитку. Одним з основних засобів регулятивного впливу держави на діяльність господарюючих суб'єктів є ліцензування. Основною функцією ліцензування є узгодження інтересів суб'єктів господарювання та суспільства в цілому. Саме така форма державного регулювання господарської діяльності як ліцензування має забезпечувати охорону цих інтересів від протиправних посягань, а також забезпечувати сприятливі умови для їх розвитку.

Відповідно до ст. 14 Господарського кодексу України ліцензування визначається як засіб державного регулювання у сфері господарювання, спрямований на забезпечення єдиної державної політики у цій сфері та захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів [4]. У ст. 1 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» ліцензування визначається як видача, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ і ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень у сфері ліцензування. Відповідно до цих нормативно-правових актів ліцензія визначається як документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання на провадження певного виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов.

Основний матеріал. У зв'язку з дерегуляцією господарської діяльності з проведення робіт із землеустрою та землеоціночних робіт прийнято Закон України [5], яким відмінено ліцензування робіт із землеустрою.

Відповідно до ст. 26 Закону України [3] на сьогодні розробниками документації із землеустрою є

- юридичні особи, що володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та у складі яких працює за основним місцем роботи не менше двох сертифікованих інженерів-землевпорядників, які є відповідальними за якість робіт із землеустрою;

- фізичні особи - підприємці, які володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та є сертифікованими інженерами-землевпорядниками, відповідальними за якість робіт із землеустрою.

Сертифікованими інженерами-землевпорядниками згідно ст. 66 Закону України [3] є особи, які мають вищу освіту за спеціальностями та кваліфікаціями у галузі знань землеустрою, мають стаж роботи за спеціальністю не менше одного року, склали кваліфікаційний іспит, одержали сертифікат та зареєстровані в Державному реєстрі сертифікованих інженерів-землевпорядників відповідно до Закону [3].

Водночас згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції господарської діяльності з проведення робіт із землеустрою та землеоціночних робіт», встановлено, що до 1 січня 2015 року суб'єкти господарювання, які до набуття чинності цим Законом у встановленому законом порядку отримали ліцензії на проведення робіт із землеустрою і мають у своєму складі інженера-землевпорядника, якого включено до Державного реєстру сертифікованих інженерів-землевпорядників згідно з вимогами цього Закону, є розробниками документації із землеустрою [5].

Держземагентство України видає кваліфікаційний сертифікат інженера-землевпорядника безоплатно за добровільним зверненням без складання кваліфікаційних іспитів інженерам-землевпорядникам, які працюють у складі суб'єктів господарювання, що отримали ліцензії на проведення робіт із землеустрою, та призначені відповідальними за якість робіт, які ліцензуються, та особам, котрі перебувають на державній службі та мають стаж служби у державних органах земельних ресурсів понад три роки.

Інженери-землевпорядники, які отримали кваліфікаційний сертифікат, мають право самостійно складати окремі види документації із землеустрою та документації з оцінки земель (крім експертної грошової оцінки земельних ділянок), виконувати топографо-геодезичні і картографічні роботи, проводити інвентаризацію земель, перевіряти якість ґрунтових, геоботанічних та інших обстежень земель при здійсненні землеустрою.

Сертифікованим інженером-геодезистом не може бути особа, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Складання кваліфікаційного іспиту Кваліфікаційній комісії та підвищення кваліфікації сертифікованими інженерами-геодезистами здійснюються на базі факультетів геодезичного або землепорядного профілю у вищих навчальних закладах відповідного рівня акредитації, які уклали договір зі спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Кваліфікаційний іспит є процедурою, під час проведення якої підтверджується професійна компетентність особи, рівень кваліфікації і знань як виконавця топографо-геодезичних і картографічних робіт.

Інженеру-геодезисту або інженеру-землевпоряднику, який склав кваліфікаційний іспит, видається кваліфікаційний сертифікат інженера-геодезиста у паперовій або електронній формі, що підтверджує відповідність особи кваліфікаційним характеристикам професії та її спроможність самостійно проводити топографо-геодезичні і картографічні роботи.

Особи, які не склали кваліфікаційного іспиту Кваліфікаційній комісії, допускаються до його повторного складання не раніше ніж через два місяці.

Сертифіковані інженери-геодезисти зобов'язані не рідше одного разу на чотири роки підвищувати кваліфікацію за програмою підвищення кваліфікації.

Видача кваліфікаційного сертифіката особам, які склали кваліфікаційний іспит, свідоцтва про підвищення кваліфікації, їх дублікатів здійснюється навчальним

закладом, на базі якого складається кваліфікаційний іспит або підвищується кваліфікація за рішенням Кваліфікаційної комісії.

Державне агентство земельних ресурсів України як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, веде Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників, які отримали кваліфікаційний сертифікат.

Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників оприлюднюється на сайті земельного відомства. Технологічні та програмні засоби, необхідні для оприлюднення відомостей Державного реєстру сертифікованих інженерів-землевпорядників, забезпечують юридичним та фізичним особам можливість безоплатного анонімного перегляду, копіювання та роздрукування реєстру на основі поширених веб-оглядачів та редакторів без необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів, цілодобово та без обмежень.

Інженери-землевпорядники несуть відповідальність за достовірність інформації, яка подається до Державного реєстру сертифікованих інженерів-землевпорядників, у порядку, встановленому законом.

Висновки. З прийняттям нової законодавчої бази в сфері земельних відносин, сертифікований спеціаліст – це шлях до якісного виконання робіт із землеустрою та удосконалення системи управління земельними ресурсами.

Література

1. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 № 1775-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>

2. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>

3. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/858-15>

4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції господарської діяльності з проведення робіт із землеустрою та землеоціночних робіт» від 02.10.2012 № 5394-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5394-17>